

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Бурак О.Б., викладач кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Коваль І.С., старший психолог сектору психологічного забезпечення Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

В умовах переходу України до ринкових відносин, впровадження новітніх технологій науковці дедалі більшого значення приділяють проблемі підготовки спеціалістів в різних галузях освіти і науки.

Досягненню успіхів у здійсненні соціальних реформ сприяє пізнання закономірностей функціонування, фундаментальна підготовка спеціалістів, а особливо рятувальників. На особливу увагу заслуговує саме фахова освіта, яка спрямована на забезпечення професійної самореалізації особистості, підвищенню соціальної значущості та престижу знань. [2,4].

Сьогодення характеризується тим, що одночасно з розвитком вимог, які диктує перед нами суспільство, відбувається процес народження фахівця сучасного типу, в якому набувають особливого значення взаємовідносини як між перемінним складом так і між викладачами, що передбачає невпинне і послідовне впровадження технологічних, управлінських рішень, які спрямовані на підвищення ефективності використання сучасних методів і принципів педагогічної діяльності в навчально-виховному процесі ЛДУ БЖД ДСНС [1].

Одним із концептуальних підходів до підвищення ефективності навчально-виховної роботи з майбутніми рятувальниками являється досконала реалізація навчально-виховного процесу, принципів та ідей педагогіки співробітництва, спільну працю педагога, студента, курсанта. [1].

На нашу думку, загально-методичні рівні навчального процесу (нові навчально-методичні матеріали, нові методи тестування, використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, діалогічний метод освіти, який

перетворює інформацію у знання і розуміння), повинні займати передове місце у педагогічній інновації практики підготовки спеціалістів служби ДСНС.

Підготовка майбутніх конкурентоспроможних фахівців, які вміють мислити стратегічно в осередку надзвичайної ситуації і поза її межами, здатних ефективно забезпечувати безпеку життєдіяльності, потребує нестандартних, інноваційних освітньо-педагогічних методик, методів, практики і засобів навчання, в обмежених часових рамках.

Основними елементами та складовими механізму оцінки професійності державного службовця є такі: соціально обумовлені риси (цілеспрямованість, морально-етичні якості, ставлення до навчання, мотивації праці); ознаки кваліфікації (знання, навички, вміння та звички, отримані курсантом та студентом у процесі навчання та службової діяльності); психологічні особливості працівника (пам'ять, воля, почуття, відчуття тощо); сукупність органічних рис (тип нервової системи, темперамент, характер, емоційно-вольова сфера, здібності) [3].

У процесі оцінки слід враховувати соціально-психологічні особливості кожного майбутнього рятувника, пов'язані з його вродженими властивостями як особистості та набутими впродовж навчання внаслідок взаємодії з іншими членами взводу, групи. Кожна із зазначених структур своєрідно впливає на поведінку людини та на її професійну діяльність.

Фахові та ділові якості державних службовців можуть визначатися з урахуванням таких критеріїв: особистісний (активність, комунікація, мотивація, вміння приймати правильні рішення); інтелектуальний (компетентність, аналітична складова мислення); діловий, пов'язаний з особливостями нервової системи (працездатність, стійкість до стресів) [3].

Визначення цих якостей, у кожному випадку, залежить від специфіки напрямків навчальної діяльності, ситуацій, що виникають на практиці та службовій діяльності, її змісту, форм і методів набуття відповідних знань і навичок – на основі яких формується професійно-кваліфікаційна особливості майбутнього фахівця системи ДСНС.

Для оцінки ділових і професійних рис курсантів та студентів повинен використовуватись специфічний аналіз професійної компетентності майбутнього фахівця до діяльності в особливих умовах, а саме: політична та моральна легітимність, правова, соціологічна та управлінська компетентність.

Таким чином навчання у ЛДУ БЖД і наявність освіти самі по собі не зроблять людину щасливою, або навпаки. Проте вищий навчальний заклад ДСНС України – це велика школа життя, де можна отримати знання, професію, компетентність, навчитися швидко та самостійно приймати правильні рішення в обмежених часових рамках, що в подальшому і буде визначати особистісну позитивну позицію майбутнього фахівця рятувальника та сприятиме доброму самопочуттю і впевненості в сучасних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисова Е. А. *Оценка и аттестация персонала.* / Е. А. Борисова – СПб.: Питер, 2002. – 256 с.
2. *Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців.* – К.: Соцінформ, 2002. – 111 с.
3. Лозниця В.С. *Психологія менеджменту.* / В.С. Лозниця – К.: ТОВ «УВПК», 2001. – 227 с.
4. *Проблеми освіти: Наук.метод.зб.* / Кол.авт. – К.:Наук.-метод.центр вищої освіти, 2000. – Вип. 22. – 224 с.
5. *Проблеми освіти: Наук.метод.зб.* / Кол.авт. – К.:Наук.-метод.центр вищої освіти, 2000. – Вип. 29 – 164 с.